HOMILIA

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

CLEMENTIS XI.

PONT. MAX.

HABITA

IN FESTO SANCTORUM APOSTOLORUM

PETRI, ET PAULI

Inter Missarum Solemnia

IN SACROSANCTA BASILICA VATICANA

ANNO DOMINI M.DCC.IX.

FLORENTIÆ. M.DCC.IX.
TYPIS REGIÆ CELSITUDINIS,
Apud Antonium Mariam Albizzini.

Superiorum Permissu.

QUęrenti Domino, quem dicerent homines esse filium hominis, responderunt Discipuli: [a] Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alii Jeremiam, aut unum ex Prophetis. Cum verò ab illis subindè exquireret, quem ipsi eum esse dicerent, omnium nomine Princeps illorum Petrus unâ voce respondit: [b] Tu es Christus filius Dei vivi. Hoc scilicet inter homines, ideſt ſęculi hujus asseclas, ac Discipulos Christi, discrimen intercedit, ut illi dissonis ęquè animis, ac vocibus semper inter se dissideant: hi verò concordi non minùs mente, quàm linguâ idem omnes sentiant, idem omnes dicant, idem omnes velint. Hoc [c] symbolum est (Venerabiles Fratres, dilecti Filii) hoc symbolum est, quo veri noscuntur Christi Discipuli. In hoc, [d] in hoc cognoscent omnes; quia discipuli mei estis. In hoc: non in vobis collatâ cęlitùs super Dęmones potestate, non in tot impiis Ethnicę superstitionis subversis simulacris, non in tot divinorum arcanorum revelatione, non in tot linguarum mirabili peritiâ, non in tot

[a] *Matth. c. 16. v. 14.*

[b] *Ibidem v. 16.*

[c] *S. Jo: Chrysostom. hom. 40. in acta Apost. circa med.*

[d] *Joan. c. 13. v. 35.*

gentium multiplici converſione, non in tot patratis, naturâ admirante, prodigiis, non in tot patienter toleratis ſuppliciis: In hoc cognoſcent omnes, quia Diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem habueritis ad invicem. Si enim, ajebat Apoſtolus, [e] linguis hominum loquar, & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus ſum, velut es ſonans, aut cymbalum tinniens. Si habuero prophetiam, & noverim myſteria omnia, & omnem ſcientiam; ſi habuero omnem fidem, itaut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil ſum. Si diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, ſi tradidero corpus meum, itaut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt. In hoc cognoſcent omnes, quia diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem habueritis ad invicem. Hinc idem Apoſtolus Corinthiis ſcribens, ſe illis loqui [f] non poſſe, quaſi ſpiritualibus, ſed quaſi carnalibus, proteſtatur. Cum enim, [g] inquit, ſit inter vos zelus, & contentio, nonne carnales eſtis, & ſecundum hominem ambulatis? Jam verò ſi zelus [h] carnales facit, notat hìc magno cum pavore Chryſoſtomus, & non ſinit eſſe ſpirituales, etiamſi prophetent, & alia faciant mirabilia: quando tanta non adfuerit gratia, quonam in loco noſtra collocabimus? Cum ſit inter vos

ze-

[e] 1. Corinth. cap. 13. v. 1. 2., & 3.

[f] Ibid. c. 3. v. 1.

[g] Ibid. v. 3

[h] S. Jo: Chryſoſt. in epiſt. ad Corinth. 1. c. 3. homil. 8.

zelus, & contentio, nonne carnales estis, & secundum hominem ambulatis? In hoc igitur, in hoc cognoscent omnes, quia discipuli mei estis, nec sanè secundum hominem ambulantes, si dilectionem habueritis ad invicem. Illa est hęc mutua dilectio, quâ veluti singulari notâ, ac insigni indicio, à reliquo hominum cętu sectatores suos secerni volens Reparator noster, ęternum Patrem suum enixè rogavit, ut tam ipsius Discipuli, quàm illi, qui per eos in ipsum erant credituri, omnes unum essent: Non pro [i] eis rogo tantùm, sed & pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me: ut & omnes unum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis unum sint. Illa est hęc mutua dilectio, ex qua illud unum conflatur, & efficitur cęlestis Sponsi oculis gratum adeò, & acceptum, ut ab illo cor suum vulnerari sentiat, atque deprædicet: Vulnerasti [k] cor meum Soror mea Sponsa in uno oculorum tuorum, & in uno crine colli tui. Illa est hæc mutua dilectio, quæ pusillum fidelium gregem, latentem priùs, ac timidum, tam valido suarum afflatu flammarum roboravit, ut per illatas sibi à Tyrannorum rabie clades, ac mortes, mori dedisceret, viveretque feliciùs, cum esset [l] multitudinis credentium cor unum, & anima una. Illa est hæc mutua dilectio, per quam Sancta Dei Ecclesia, pulchra,

i *Joan.* c. 17. v. 20., & 21.

k *Cantic.* c. 4. v. 9.

l *Act.* 4. v. 32.

chra, & [m] decora, ſicut Jeruſalem, terribilis etiam oſtenditur, ut caſtrorum acies ordinata: ſicut enim [n] caſtrorum acies tunc terribilis redditur, cum ita fuerit undique circumſepta, ut locus in eâ vacuus, per quem hoſtis ingredi poſſit, minimè relinquatur: ita nos per charitatem ſemper conjunctos, nunquam per diſcordiam diſiungi neceſſe eſt, ne locus aperiatur in acie, unde ad feriendos nos valeat hoſtis intrare. Nuſquam ſiquidem timendæ nobis ſunt externæ hoſtium inſidiæ, niſi internis contentionibus noſtris viam illis pandamus, eâdemque linguarum diſcordiâ, qua grande olim Babylonicæ Turris rudimentum eluſum jacuit, Chriſti etiam ædificium deturbare contendamus. Supra petram conſiſtens, nullo unquam externarum virium impetu fracta, ſed ſuiſmet roborata periculis, immota ſemper ſtetit Eccleſia: internis agitata motibus, nutavit ſæpius, ac tremuit. Externum [o] bellum non extimeſco, ſic in ſuo inquit Apologetico Nazianzenus, nec belluam illam metuo adverſus Eccleſias nunc excitatam, licet ignem minetur, licet gladios, licet feras, licet præcipitia, & voragines, licet omnes, qui unquam furore præcipites acti ſunt, ſævitiâ, & crudelitate ſuperet, licet jam inventis ſuppliciis acerbiora alia comminiſcatur. Unum adverſus hæc omnia remedium habeo, unum ad victoriam

iter:

[m] Cantic. cap. 6. v. 3.

[n] Ex Rupert Abb. lib 6. in c. 6. Cantic.

[o] S Gregor Nazianz. Apologet. orat. prima num. 145.

iter: gloriabo n Christo. Quod autem ad civile, ac don ticum bellum attinet, quo me vertam, nesc . Interna Gregorius metuit jurgia, externa bella non timet. Heu quoties Rebeccæ vocibus, quibus illa doluit, dum in ejus utero collidebantur parvuli, conqueri etiam debuit Ecclesia: si sic [p] mihi futurum erat, quid necesse fuit concipere? Quoties spirantes [q] minarum, & cædis hostes contempsit impavida: pugnantibus inter se filiis mœrens ingemuit: Si sic mihi futurum erat, quid necesse fuit concipere? Sed utinam modò fas esset antiquis hisce querelis silentium indicere. Durant adhuc nimiùm contentiones, & jurgia: utinam parvulorum essent, & non Gigantum: Rixantur adhuc in utero Matris discordes filii, in hoc concordes, ut Matris viscera dilanient; undè illa acerbiùs, ac aliàs unquam, exclamare compellitur: si sic mihi futurum erat, quid necesse fuit concipere? Filii, Ecclesiæ Filii, dilecti Filii, illustres Filii: jam nostra ad vos convertitur oratio. Fulget Ecclesia vestrarum luce virtutum, sicuti Regina [r] in vestitu deaurato circumdata varietate. In veste [s] istâ, ut Augustini verbis utamur, varietas sit; scissura non sit. Vos lapides estis, quibus Sanctuarii moles consistit; non potest non periclitari ædificium, si lapides disiungi contingat. Estis invicem [t] membra; non potest [u] concor- diam

[p] Genes. cap. 25. v. 22.

[q] Ex Act. cap 9. v. 1.

[r] Psalm. 44. v. 9.

[s] S. Augustin. in d. Psalm. 44. num 24.

[t] Ex Ephes. c. 4. v. 25.

[u] Ex S. August. ser. 57. de verb. Domin. in med.

diam habere cum capite, qui fcors voluerit effe cum membris: Eftis invice fratres; non poteft apud Summum [x] Patrem in numero filiorum haberi, qui in fratrum charitate non fuerit. Ne igitur ambuletis fecundum homines, quorum vana femper funt, incerta, fallacia. ac difcordantia judicia: Alii Joannem Baptiftam, alii autem Eliam, alii verò Jeremiam, aut unum ex Prophetis. Unâ Petri linguâ loquamini, ut non [y] in contentione, & æmulatione, fed id ipfum [z] dicatis omnes, ac fitis perfecti in eodem fenfu, & in eâdem fententiâ; unanimes idem [aa] fapite, cor unum, & animam unam, adeoque & vocem unam habentes, non [bb] quæ fua funt finguli confiderantes, fed ea, quæ aliorum, folliciti demùm [cc] fervare unitatem fpiritus in vinculo pacis. Hæc fi feceritis: irruant licet Inferi portæ, nihil timendum erit Ecclefiæ.

x Ex S. Leone ferm. 11. de Quadragefima in fine.

y Roman. c. 13. v. 13.

z 1. Corinth. c. 1. v. 10.

aa 2. Corint. c. 13. v. 11.

bb Philip cap 2. v. 4.

cc Ephef. cap 4. v. 3.